

4 במרץ 2010

חוזר לקוחות 1/2010 - שינויים בכללי ניהול תקין של רשם העמותות - מאמר ראשון בסדרה

רשם העמותות פרסם בחודש פברואר 2010 חוברת ניהול תקין חדשה הכוללת מספר שינויים מהחברת הקודמת שפורסמה בשנת 2005. החוברת החדשה התבססה על טיוטה שפורסמה בחודש אוגוסט 2009 ועל הערות הציבור לטייטה ככל שהן התקבלו. במסגרת סדרת מאמרים נציג את עיקרי השינויים והדגשים החדשים בחוברת החדשה:

1. **הצבעה באמצעות יפוי כוח** - רשם העמותות מאפשר הצבעה באמצעות יפוי כוח אולם הדרישה היא כי יפוי הכוח יהיה ספציפי לאסיפה מסויימת, ויכלול את עמדת מיופה הכח באשר לנושאים שעל סדר היום. אין להסתפק ביפוי כוח כללי.
2. **שכר חברי ועד** - בחוברת הודגש שחבר ועד יכול לקבל גמול ישיבה על פי התקנות שהותקנו (ראו חוזר מספר 2-09 - גמול חברי ועד בעמותות). הודגש שחל איסור על קבלת כל שירות בתשלום מחבר ועד לדוגמה השכרת נכס לעמותה. בחוברת מודגש שכללים אלה חלים גם לגבי חברות בת שבשליטת העמותה.
3. **חבות אישית של חבר ועד לחלוקת רווחים אסורה** - על חבר ועד מוטלת האחריות לדאוג לכך שלא תבוצע חלוקת רווחים בעמותה, ובמקרה שבוצעה, יראו אותו כמפר את חובתו כלפי העמותה, אלא אם כן התנגד לחלוקה האסורה ונקט את כל האמצעים הסבירים כדי למנעה או שבנסיבות העניין לא ידע ולא היה עליו לדעת על החלוקה האסורה.
4. **שיפוי וביטוח של חברי ועד** - הוסף סעיף הנוגע לשיפוי וביטוח של חברי ועד. צוין, כי יש בכך בעייתיות לאור האיסור על חלוקת רווחים, אך לאור העובדה שבחוק החברות נקבעו הסדרים לעניין זה לגבי חברות לתועלת הציבור, אין מניעה שנושאי משרה בעמותה (חברי ועד, חברי ועדת ביקורת, הגוף המבקר, המנכ"ל וכל מי שכפוף אליו ישירות), יבוטחו וישופו, לאחר אישור האסיפה הכללית ובכפוף לכך שנקבעו הוראות מתאימות בתקנון העמותה, על פי אותם כללים החלים על חברות לתועלת הציבור.
5. **מורשי חתימה** - הובהר, כי מורשי החתימה לא יהיו בדרגת קירבה ראשונה ביניהם, כדי להימנע ממצב של ניגוד עניינים פסול. על מורשי חתימה להיות בכל מקרה מחברי העמותה או מבעלי התפקידים בה ובהתאם לתקנונה. יצוין, כי על מרבית הדיווחים שעל העמותה להגיש לרשם העמותות להיות חתומים על ידי שני חברי ועד.

6. **שכר חברי ועדת ביקורת** - בחוברת הודגש כי חברי ועדת ביקורת רשאים לקבל גמול ישיבה והחזר הוצאות בהתאם לתקנות הגמול (ראו חוזר 2-09). כמו כן, חל איסור על קבלת כל שירות בתשלום מחבר ועדת ביקורת, כמו השכרת נכס לעמותה, לרבות באמצעות חברת בת שבשליטת העמותה. יודגש, כי תקנות הגמול אינן חלות על גוף מבקר ולפיכך שכרו ייקבע על ידי האסיפה הכללית לפי המקובל במקצוע.
7. **תפקידי ועדת הביקורת** - בחוברת עודכנו תפקידי ועדת הביקורת בהתאם לתיקון סעיף 30 לחוק העמותות. תפקידי ועדת הביקורת הם: לבדוק את תקינות פעולות העמותה ומוסדותיה, לרבות התאמת פעולות העמותה למטרותיה, בכלל זה, נדרשת ועדת הביקורת לבדוק את תקינות פעילותם של נושאי המשרה בעמותה ולבדוק ניהול תקין של עמותה, חיסכון, יעילות, אפקטיביות וטוהר המידות, לבדוק את השגת יעדי העמותה ביעילות ובחיסכון, לעקוב אחר ביצוע החלטות האסיפה הכללית והוועד, להציע לוועד דרכים לתיקון ליקויים בניהול העמותה, לבדוק את ענייניה הכספיים של העמותה, את פנקסי החשבונות שלה ואת תשלומי השכר בה, לרבות ייעוד כספי העמותה לקידום מטרותיה, וכל נושא אחר הקשור לפעילות העמותה. לצורך יישום תפקידיה: ועדת הביקורת תבצע בדיקה כללית מדי שנה תבצע מעקב אחר יישום המלצות שנתנה בעבר בשים לב להיקף פעילות העמותה ותתמקד מדי שנה בנושא או במספר נושאים מתוך הנושאים שנקבעו ותבצע במסגרתם בדיקה מעמיקה יותר מהרגיל. כמו כן, ועדת הביקורת תדון בדוח המילולי ובדוח הכספי ותגיש את המלצותיה לוועד ולאסיפה הכללית. יצוין, כי במסגרת הדיווחים השנתיים, על העמותה להגיש לרשם את ההמלצות האמורות.
8. **רואה חשבון מבקר** - הודגש, כי לא ניתן למנות את אותו רו"ח שמבקר את הדוחות הכספיים של העמותה או שמבצע את הנהלת החשבונות כגוף מבקר, כדי שלא ליצור ניגוד עניינים בין שני התפקידים.
9. **איסור ביצוע הנהלת חשבונות על ידי רו"ח של העמותה** - בעקבות חקיקת תקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) תשס"ח - 2008, רשם העמותות הדגיש שהנהלת חשבונות בעמותות בעלות מחזור פעילות שנתי של מעל 5 מיליון ש"ח לא תתבצע על ידי רו"ח של העמותה (וגם לא על ידי עובדיו או שותפיו).
10. **זכות עיון במסמכי העמותה** - הוסף סעיף הנוגע לזכות עיון במסמכי העמותה. הסעיף קובע, כי זכות העיון בפנקס החברים משמעותה, גם הזכות להעתיק את המידע באופן מקובל אם המעיין רצה בכך, כגון צילום החומר. בנוסף, לחברי ועדת הביקורת/הגוף המבקר ולחברי הוועד המנהל יש זכות לעיין בכל מסמך שהעמותה מחזיקה בו. כמו כן, צוין, כי לציבור הרחב קיימת זכות לעיין בכל המסמכים שעמותה חייבת להגיש על פי חוק לרשם העמותות, במשרדי רשם העמותות, בכפוף לתשלום אגרה, וזאת בנוסף לאפשרות לצפות בחלק מהמידע באמצעות האינטרנט.
11. **מטרות העמותה** - על עמותה לקדם את כל מטרותיה הרשומות ולבטל מטרות שאין בכוונתה לקדם. אם לעמותה מטרות רשומות שלא קודמו במשך תקופת זמן בלתי סבירה, על העמותה חלה האחריות לבטלן או להראות תכנית מעשית לקדמן.
- עמותה הרוצה להוסיף, לגרוע או לשנות מטרות הקרובות למטרות הקיימות שלה, רשאית לקבל החלטה על כך באסיפה הכללית ולהעבירה לאישור רשם העמותות. המטרות ייכנסו לתוקף רק לאחר אישור הרשם.

במידה והמטרות שהעמותה מבקשת לשנות, לגרוע או להוסיף אינן קרובות למטרות הקיימות שלה, על העמותה לקבל אישור בית משפט על כך. בטרם קבלת החלטה על שינוי מטרות, מחובתו של הוועד להציג בפני האסיפה הכללית את פירוט הנכסים שצברה העמותה למטרותיה הקיימות והמחויבויות שקיבלה על עצמה לעניין זה, לרבות כלפי תורמים.

במאמר הבא בסדרת מאמרים זו נסקור מספר שינויים ודגשים נוספים בנוגע לחוברת החדשה.

החוברת כוללת שינויים נוספים. ניתן להוריד את החוברת מאתר האינטרנט של רשם העמותות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה או הבהרה כפי שידרשו.

לידיעתכם ניתן להוריד את כל החוזרים הקודמים מאתר האינטרנט של המשרד: www.kacpa.co.il תחת הלשונית: עמותות ומוסדות ציבור.